

**Na Trenčianskom hrade začína expozícia
k 700. výročiu úmrtia Matúša Čáka Trenčianskeho
(1321 – 2021)**

Trenčianske múzeum v Trenčíne v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja otvára 13. augusta 2021 expozíciu „Pán Váhu a Tatier“, ktorou si pripomíname 700. výročie úmrtia jednej z najvýznamnejších stredovekých postáv slovenských dejín. Múzeum ňou predstaví nielen samotného Matúša Čáka Trenčianskeho, ale aj dobu, v ktorej Matúš žil.

Expozícia tiež odhalí hodnotné a jedinečné zbierkové predmety Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Kurátorom expozície je Lukáš Trnkóci z Trenčianskeho múzea: „Aby sme priniesli na Trenčiansky hrad niečo nové, rozhodli sme sa, že pripravíme expozíciu, ktorá už na prvý pohľad zaujme návštevníka. Vonkajšiu – vstupnú - časť expozície tvoria hradby s bránou a padacím mostom. Vo vnútri sa ukrýva hlavná časť expozície, ktorej steny nesú vyobrazenie erbu Matúša Čáka, teda zlatého leva na modrom pozadí.“

Vo vnútornom priestore expozície návštevnícividia **zbierkové predmety múzea** – originály zbraní z obdobia 13. a 14. storočia a vzácny mincový poklad rakúskych fenigov a pražských grošov spolu s keramikou nádobkou, v ktorej mince boli uložené. Mince pochádzajú z obdobia 12. až 13. storočia, pričom nájdené boli vo februári 1980 na mieste starej tehelne v dnešnej obci Melčice – Lieskové.

Najzaujímavejším exponátom expozície je **kópia hermy (busty), ktorá má byť pôvodcom mnohých podobizní Matúša Čáka Trenčianskeho**. Originál je z pozlátenej medi a v súčasnosti sa nachádza v Maďarskom národnom múzeu v Budapešti, ktorému ju v roku 1812 darovalo slobodné kráľovské mesto Trenčín s vysvetlením, že ide o portrét Matúša Čáka Trenčianskeho. Podľa sprievodného listu hlavného sudcu mesta Antala Horečného, herma bola na radnici „odnepamäti“ a nikto nevedel, kedy sa tam dostala. My dnes však už vieme, že herma, zobrazujúca muža vo vyššom veku, s hustou bradou a bez vlasov vznikla zhruba 50 rokov po jeho smrti a nesie podobizeň neznámeho svätca, panovníka či inej významnej osobnosti. **Herma Matúša Čáka sa symbolicky v podobe kópie vracia do Trenčína po 209 rokoch. Návštevníci ju budú môcť na expozícii obdivovať počas jedného roka.**

Na základe miestnej povesti, ktorá tvrdila, že ide o bustu s vyobrazením Matúša Čáka, vznikli viaceré Matúšove portréty, ktoré sú súčasťou zbierkového fondu Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Ten **najrozmernejší portrét** zaujme svoje miesto v spomínanej expozícii. **Pochádza z roku 1876 a jeho autorom je Teodor Boemm.**

Posledným predmetom, ktorý zaujme návštevníka, bude istotne aj **kópia zbroje vojaka Matúša Čáka**, ktorá bola špeciálne pre túto expozíciu vyrobená celá ručne.

„Obrnení jazdci v službách Matúša Čáka Trenčianskeho patrili k jeho široko rozvetvenej familiarite alebo k profesionálnym bojovníkom, ktorí slúžili v Matúšovom vojsku za pravidelný plat – žold. Sociálne zázemie, či pravidelná pláca za vojenčenie, sa v priamej úmere odzrkadlili na kvalitnom bojovom výstroji týchto bojovníkov, čo ich predurčovalo zastávať úlohu najúdernejšej zložky Matúšovho vojska“, vysvetlil Lukáš Trnkóci.

